

Sygn. akt **I ACa 867/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSA Jerzy Geisler /spr./**

Sędziowie: **SSA Ryszard Marchwicki**

SSA Mariola Głowacka

Protokolant: **st. sekr. sąd. Kinga Kwiatkowska**

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2019 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **E. S.**

przeciwko **J. C.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 17 stycznia 2018 r. sygn. akt XII C 228/17

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że z opisu wierzytelności przysługującej powodowi w stosunku do T. K. usuwa zapis „i w wysokości 8.117,00 zł ustalonych w wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 24 września 2013 roku w sprawie XII C 2004/11 oraz w wysokości 2.700,00 zł ustalone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20 lutego 2014 roku w sprawie(...) i w tym zakresie powództwo oddala;

2. w pozostałym zakresie apelację oddala;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Ryszard Marchwicki Jerzy Geisler Mariola Głowacka

--	--	--

I ACa 867/18

UZASADNIENIE

Powód E. S. żądał od pozwanego J. C. uznania czynności prawnej za bezskuteczną w stosunku do niego, to jest czynności polegającej na darowaniu przez Ł. K. na rzecz pozwanego J. C. udziału 1/2 części nieruchomości położonej

w S. - działka numer (...) o obszarze 815 metrów kwadratowych, dokonanej aktem notarialnym z dnia 10 grudnia 2013 roku przed notariuszem S. P., repertorium(...) oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 17.01.2018 r. Sąd Okręgowy orzekł następująco:

- uznał za bezskuteczną w stosunku do powoda E. S. czynność prawną, polegającą na darowaniu przez Ł. K. na rzecz pozwanego J. C. udziału 1/2 części nieruchomości – aktem notarialnym z dnia 10.12.2013 r., sporządzonym przez notariusza S. P., rep. (...), położonej w miejscowości S., działka nr (...), o obszarze 0.0815 ha, dla której Sąd Rejonowy w (...). prowadzi księgę wieczystą nr (...), dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela E. S., któremu przysługuje wierzytelność w stosunku do T. K. wysokości 90.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2.11.2008 r. i kosztami procesu w kwocie 6.200 zł, ustalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 1.06.2010 r. w sprawie (...) opatrzona klauzulą wykonalności w dniu 11.01.2011 r. oraz dalsze koszty procesu w wysokości 2.700 zł ustalone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 15.12.2010 r. w sprawie (...)i w wysokości 8.117 zł ustalone w wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 24.09.2013 r. w sprawie (...) oraz w wysokości 2.700 zł ustalone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20.02.2014 r. w sprawie(...),

- i orzekł o kosztach procesu. – k. 110

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Powód uzyskał prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 1.06.2010 r. w sprawie o sygnaturze (...), który zasądzał na rzecz powoda od dłużniczki T. K. kwotę 90.000 zł z ustawowymi odsetkami od 2.11.2008 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu w kwocie 6.200 złotych. Na skutek apelacji dłużniczki Sąd Apelacyjny oddalił apelację, przyznał dalsze koszty procesu w kwocie 2.700 złotych.

Pozew w tamtej sprawie wpłynął jeszcze we wrześniu 2009 roku. Po wydaniu tego wyroku, to jest 7.07.2010 r., dłużniczka T. K. darowała swojemu synowi Ł. K. tę nieruchomość.

Powód, jako wierzyciel, rozpoczął egzekucję w stosunku do T. K. w 2011 roku, która okazała się bezskuteczna i została umorzona wobec niemożności wyegzekwowania żadnej z kwot. Postępowanie egzekucyjne prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w (...) B. G., w sprawie (...)

Następnie powód będący wierzycielem T. K. złożył pozew do Sądu Okręgowego w Poznaniu o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niego czynności darowizny dokonanej przez dłużniczkę T. K. na rzecz swojego syna Ł. K.. Dnia 24.09.2013 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał wyrok uznający tę czynność prawną za bezskuteczną wobec powoda i przyznał dalsze koszty procesu w kwocie 8.117 złotych. I na skutek apelacji w tamtej sprawie Sąd Apelacyjny oddalił tę apelację i przyznał kolejne koszty procesu na rzecz powoda od Ł. K. w kwocie 2.700 zł. ustalone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20.02.2014 r. w sprawie (...)

Tymczasem 10.12.2013 r. wcześniej obdarowany Ł. K. darował pozwanemu w tej sprawie, J. C., udział w 1/2 części we własności nieruchomości, położonej w S., o którą chodzi tutaj w sprawie, i właśnie tej czynności darowizny powód domaga się

uznania za bezskuteczną w stosunku do niego, powołując się na to, że nadal i ciągle jest wierzycielem T. K. i że nie udało mu się wyegzekwować żadnej kwoty od dłużniczki.

Zgodnie z art. 527 kc, gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Zgodnie z art. 531 § 2 kc, w przypadku gdy osoba trzecia rozporządziła uzyskaną korzyścią, wierzyciel może wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie, na której rzecz

rozporządzenie nastąpiło, jeżeli osoba ta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną albo jeżeli rozporządzenie było nieodpłatne. Tak było w tej sprawie. Mianowicie powód uzyskał już wcześniej wyrok sądowy ustalający za bezskuteczną w stosunku do niego czynność prawną polegającą na darowaniu przez dłużniczkę T. K. tej nieruchomości w S. na rzecz swojego syna Ł. K.. Kiedy okazało się, że Ł. K. przeniósł udział 1/2 tej nieruchomości na rzecz pozwanego J. C., powód na podstawie art. 531 § 2 kc mógł wystąpić z takim żądaniem w stosunku do kolejnego obdarowanego, czyli pozwanego J. C.. Z okoliczności sprawy wynika, że pozwany J. C. miał wiedzę o tym, że czynność ta była dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, czyli E. S.. Domniemanie takie wynika z art. 527 § 3 kc. Domniemanie takie oczywiście może być obalone, ale dowód na to musi być wskazany przez stronę pozwaną. Sam pozwany tutaj przyznał, że orientował się o tym, że był jakiś dług T. K. wobec powoda E. S.. Sam mówił, że do niego jeździł w tej sprawie i wiedział o tym przynajmniej od kilku lat. Niezależnie jednak od tego, czy pozwany wiedział czy nie, choć wiadomo z okoliczności sprawy, że tak było, że wiedział, to gdyby nawet nie wiedział, to nie miałoby to w sprawie znaczenia, ponieważ zgodnie z art. 528 kc, jeżeli wskutek tej czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, to wierzyciel może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Tak samo jest sformułowane to w art. 531 § 2 kc. W sytuacji, którą tutaj mamy w tym procesie, gdy osoba trzecia, czyli Ł. K. darował dalej tę nieruchomość w S., a właściwie udział w tej nieruchomości na rzecz pozwanego J. C., również z art. 531 § 2 kc wynika, że jeżeli osoba ta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną albo jeżeli rozporządzenie było nieodpłatne, to przepis znajdzie zastosowanie bez względu na to, że pozwany J. C. o pokrzywdzeniu wierzyciela wiedział czy takiej wiedzy nie miał.

Pozwany nie zdołał wskazać innego majątku dłużnika, który mógłby służyć zaspokojeniu się wierzyciela. Wierzyciel wszczął drugą egzekucję przeciwko T. K. z udziałem jej syna Ł. K. po uzyskaniu wyroku o uznaniu czynności darowizny pomiędzy matką i synem za bezskuteczną w stosunku do powoda. Ta egzekucja nie przyniosła żadnego zaspokojenia, a to z uwagi na to, że udział 1/2 w tej nieruchomości został w grudniu 2013 r. przeniesiony przez Ł. K. na rzecz pozwanego J. C..

W późniejszym czasie Ł. K. przeniósł pozostały udział w 1/2 nieruchomości, na rzecz swojej matki, dłużniczki powoda, T. K. na skutek odwołania przez nią darowizny.

W chwili obecnej właścicielami tej nieruchomości jest dłużniczka T. K. w 1/2 części i J. C. w 1/2 części. Osoby te zawarły związek małżeński w 2014 roku, ale pozostawały w związku nieformalnym od ponad 20 lat. Są więc osobami bliskimi.

Jeśli chodzi o możliwość zaspokojenia się obecnie z tego udziału dłużniczki w wysokość 1/2 części nieruchomości, to jest wiadomo i na to wskazuje doświadczenie życiowe oraz okoliczności powszechnie znane, że niezmiernie trudno jest uzyskać zaspokojenie z udziału w nieruchomości, szczególnie w takiej, której nie da się podzielić fizycznie, wiadomo bowiem, że udział w takiej nieruchomości, na przykład w połowie jak tutaj w tym przypadku, nie znajdzie po prostu nabywcy i egzekucja będzie bezskuteczna.

Nie można jednak narażać powoda na takie niedogodności, skoro już i tak podjął duże starania dotyczące wyegzekwowania tego roszczenia. Jest to bowiem już trzecie powództwo jego w sprawie tego długu. Pierwsze było bezpośrednio o dług, drugie o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną i teraz trzecia sprawa, kolejna skarga pauliańska o uznanie kolejnej czynności prawnej za bezskuteczną. Całość tych działań tutaj po stronie T. K. i jego syna Ł. K. sprawia, że można przyjąć, że rzeczywiście okoliczności sprawy oraz stosunek bliskości między tymi osobami oraz pozwanym J. C. wskazują jasno, że całe te działania były podjęte właśnie z myślą, aby uniknąć tej egzekucji, albo ją utrudnić. Dlatego też Sąd uznał, że spełniły się przesłanki z art. 527 § 1 kc w związku z art. 528 kc i w związku z art. 531 § 2 kc, i na tej podstawie Sąd powództwo uwzględnił.

Wyrok z dnia 17.01.2018 r. zaskarżył apelacją pozwany w całości. Skarżący rozstrzygnięciu zarzucił:

1. naruszenie art. 72 § 2 kpc w zw. z art. 31 kro poprzez uwzględnienie powództwa w sytuacji gdy współuczestnikiem koniecznym winna być w niniejszym procesie także T. K. z uwagi na okoliczność, iż przedmiotowa nieruchomość w

udziale 1/2 części, wobec zawartej w dniu 20.02.2014 r. umowy o rozszerzeniu wspólności majątkowej małżeńskiej weszła do majątku wspólnego T. K. oraz J. C. na zasadzie wspólności majątkowomałżeńskiej, a tym samym z chwilą zawarcia tej umowy J. C. utracił prawo do tego udziału w rozumieniu art. 33 kro, jako jego majątek osobisty na rzecz wspólności ustawowej małżeńskiej w rozumieniu art. 31 kro, co równocześnie oznacza, iż nie jest już osobą w rozumieniu art. 531 § 2 kc, na której rzecz osoba trzecia, tj. Ł. K. rozporządziła uzyskaną korzyścią majątkową, albowiem nie jest właścicielem rzeczy подарowanej mu przez Ł. K., z uwagi na wyzbycie się jej własności w drodze kolejnej czynności prawnej i przeniesienie jej do kolejnego majątku w postaci majątku wspólnego małżonków,

2. naruszenie art. 187 § 1 pkt 1 kpc w zw. z art. 321 § 1 kpc poprzez orzeczenie ponad żądanie i sformułowanie sentencji orzeczenia wbrew treści żądania zawartego w pozwie i ponad to żądanie,

3. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 531 § 2 kc poprzez uwzględnienie powództwa w sytuacji gdy przedmiotowa nieruchomość w udziale 1/2 części wobec zawartej w dniu 20.02.2014 r. umowy o rozszerzeniu wspólności majątkowomałżeńskiej weszła do majątku wspólnego T. K. i J. C., a tym samym z chwilą zawarcia tej umowy J. ciekawy utracił prawo do tego udziału w rozumieniu art. 33 kro jako jego majątek osobisty na rzecz wspólności ustawowej małżeńskiej w rozumieniu art. 31 kro, co tym samym uniemożliwiało uwzględnienie powództwa albowiem składnik majątku w udziale 1/2 części nie stanowi własności J. C.,

4. dokonanie błędnej wykładni art. 531 § 2 kc poprzez przyjęcie, że zaistniały podstawy prawne do uznania za bezskuteczną czynność prawną dokonaną nie przez dłużnika, a przez Ł. K. na rzecz pozwanego,

5. naruszenie art. 533 kc poprzez niezastosowanie tego przepisu i uznanie bezskuteczności w stosunku do powoda czynności prawnej, polegającej na darowaniu przez Ł. K. na rzecz J. C. udziału 1/2 części nieruchomości, pomimo tego, że pozwany wskazywał, że powód może zaspokoić swoje roszczenie z udziału 1/2 części nieruchomości, będącej własnością pierwotnego dłużnika E. S., czyli T. K..

Powołując się na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości wraz ze stosownym rozstrzygnięciem w przedmiocie kosztów procesu. – k. 123-128

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych. – k. 220

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na uwzględnienie tylko w niewielkiej części.

Sąd Apelacyjny podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wywody prawne Sądu I instancji dotyczące istoty sprawy i przyjmuje je za własne, z wyjątkiem stanowiska co do oznaczenia wierzytelności przysługującej powodowi (wierzycielowi) wobec dłużnika T. K..

Chybiony okazał się zarzut naruszenia art. 72 § 2 kpc w zw. z art. 31 kro.

Podkreślić trzeba, że to powód jest gospodarzem sporu sądowego, on bowiem wskazuje przedmiot sprawy, którą chce poddać osądowi oraz osobę, przeciwko której występuje. Powód domagał się uznania za bezskuteczną w stosunku do powoda E. S. czynność prawną, polegającą na darowaniu przez Ł. K. na rzecz pozwanego J. C. udziału 1/2 części nieruchomości – aktem notarialnym z dnia 10.12.2013 r., sporządzonym przez notariusza S. P., rep. (...), położonej w miejscowości S., działka nr (...), o obszarze 0.0815 ha, dla której Sąd Rejonowy w (...). prowadzi księgę wieczystą nr (...), dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela E. S., któremu przysługuje wierzytelność w stosunku do T. K. wysokości 90.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2.11.2008 r. i kosztami procesu w kwocie 6.200 zł, ustalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 1.06.2010 r. w sprawie (...) opatrzona klauzulą wykonalności w dniu 11.01.2011 r. oraz dalsze koszty procesu w wysokości 2.700 zł ustalone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 15.12.2010 r. w sprawie (...) i w wysokości 8.117 zł ustalone w wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 24.09.2013 r. w sprawie (...) oraz w wysokości 2.700 zł ustalone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20.02.2014 r. w sprawie I

ACa 1303/13. Dlatego też zarówno Sąd Okręgowy jak i Sąd Apelacyjny analizował zasadność zgłoszonego żądania w tym kształcie.

To, czy po 10.12.2013 r. nastąpiły dalsze przesunięcia związane z własnością lub statusem przedmiotowej nieruchomości było z punktu widzenia rozstrzygnięcia przedłożonej do rozpoznania sprawy nieistotne. Ten spór powinien się toczyć między wierzycielem a nabywcą udziału we współwłasności nieruchomości – pozwanym J. C..

Bezspornym jest, że po dniu 10.12.2013 r., tj. po dniu zawarcia umowy darowizny między Ł. K. a J. C., doszło w dniu 20.02.2014 r. do przeniesienia udziału 1/2 współwłasności nieruchomości między Ł. K. a T. K., a nadto do zawarcia w tym samym dniu umowy majątkowomałżeńskiej o objęciu rozszerzoną wspólnością majątkowomałżeńską nieruchomości, której dotychczasowymi współwłaścicielami po 1/2 części byli J. C. i T. K..

Nie było jednak potrzeby, aby uczestnikiem tego postępowania była dłużniczka T. K., która na chwilę obecną jest współwłaścicielką nieruchomości na zasadzie rozszerzonej wspólności majątkowomałżeńskiej, z mocy umowy z dnia 20.02.2014 r. Po stronie pozwanej nie zachodziło w tym przypadku współuczestnictwo konieczne, skoro udział J. C. został objęty rozszerzoną wspólnością majątkowomałżeńską po dniu 10.12.2013 r.

Ewentualna modyfikacja określenia strony pozwanej była kompetencją powoda, z której mógł, ale nie musiał korzystać. Podtrzymanie powództwa w pierwotnym kształcie nie stało na przeszkodzie rozpoznaniu merytorycznemu sprawy. Niewątpliwie pozwany jest samodzielnie legitymowany biernie w sprawie o uznanie czynności prawnej z dnia 10.12.2013 r. za bezskuteczną wobec powoda, czyli wierzyciela T. K..

W uchwale z dnia 24.02.2011 r. – III CZP 132/10, LEX nr 707476, Sąd Najwyższy stwierdził: „W sprawie o uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela, osoba trzecia, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową, zachowuje legitymację bierną także wtedy, gdy przed doręczeniem pozwu rozporządziła uzyskana korzyścią na rzecz innej osoby.” Sąd Apelacyjny ten pogląd podziela.

Oczywiście chybiony okazał się zarzut naruszenie art. 531 § 2 kc, przez to, że powód domagał się uznania za bezskuteczną czynność prawną dokonaną nie przez dłużnika T. K., a kolejnego nabywcę nieruchomości Ł. K.. W myśl art. 531 § 2 kpc, w wypadku gdy osoba trzecia (Ł. K.) rozporządziła uzyskaną korzyścią, wierzyciel może wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie (osobie czwartej - pozwanemu), na której rzecz rozporządzenie nastąpiło, jeżeli osoba ta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną albo jeżeli rozporządzenie było nieodpłatne. Regulacja z tego przepisu umożliwia domaganie się przez wierzyciela uznania za bezskuteczne wobec niego dalszych czynności, których strony zdawały sobie sprawę z faktu pokrzywdzenia wierzyciela. Stronami skargi pauliańskiej mogą być więc: po stronie powodowej wierzyciel, a po stronie pozwanej osoba trzecia (z którą dłużnik dokonał czynności) albo kolejne osoby (osoba czwarta i następne), na których rzecz rozporządzenie nastąpiło.

W niniejszym przypadku po stronie powodowej działa wierzyciel E. S. a po stronie pozwanej J. C., jako osoba, na której rzecz osoba trzecia, czyli Ł. K. dokonał kolejnego rozporządzenia.

Nie ma żadnych wątpliwości, że w takiej sytuacji zaskarżeniu podlega rozporządzenie przez osobę trzecią uzyskaną przez nią korzyścią (czynność ostatnia), a nie czynność prawna dłużnika (czynność pierwsza). W niniejszym przypadku przedmiotem zaskarżenia została prawidłowo objęta czynność prawna w postaci umowy darowizny z dnia 10.12.2013 r.

U. czynności prawnej obejmującej rozporządzenie przez osobę trzecią korzyścią majątkową uzyskaną w wyniku krzywdzącej wierzyciela czynności prawnej z dłużnikiem wymaga wykazania, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła to wiedzieć (art. 527 kc) oraz, że o powyższych okolicznościach wiedziała osoba, na rzecz której rozporządzenie nastąpiło albo rozporządzenie było nieodpłatne (art. 531 § 2 kc).

Pierwsza z przesłanek została spełniona albowiem czynność dłużnika (T. K.) z osobą trzecią (Ł. K.), tj. umowa darowizny nieruchomości z dnia 7.07.2010 r. została uznana za bezskuteczną wobec wierzyciela (E. S.) wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 24.09.2013 r. w sprawie (...) (i wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20.02.2014 r. w sprawie(...)).

Z ustaleń wynika, że Ł. K. jest synem T. K., z kolei pozwany J. C. był wieloletnim partnerem życiowym T. K., a obecnie jej mężem. Przyznał on, że wiedział o długu ciążącym na T. K.. Niewątpliwie zatem czynności były dokonywane w kręgu osób bliskich w rozumieniu art. 527 § 3 kc.

Ponadto zauważyć trzeba, że zarówno czynność prawna dłużnika z osobą trzecią (umowa darowizny z dnia 7.07.2010 r.) jak i czynność prawna, na rzecz której osoba trzecia rozporządziła korzyścią (skarżona w tym procesie umowa darowizny z dnia 10.12.2013 r.) były czynnościami nieodpłatnymi.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego co do tego, że spełnione zostały więc ustawowe przesłanki do uznania czynności prawnej w postaci umowy darowizny z dnia 10.12.2013 r. za bezskuteczną wobec wierzyciela E. S., z uwagi na to, że pozwany J. C. wiedział, że umowa z dnia 7.07.2010 r. dokonana została z pokrzywdzeniem wierzyciela, a przede wszystkim dlatego, że obie czynności: z 7.07.2010 r. i 10.12.2013 r. były nieodpłatne.

Chybione są zarzuty dotyczące naruszenia art. 533 kc. W myśl tego przepisu, osoba trzecia która uzyskała korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, może zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną, jeżeli zaspokoi wierzyciela albo wskaże mu wystraszające do jego zaspokojenia mienie dłużnika.

Bezsporne jest, że pozwany nie zaspokoił powoda.

W pełni należy zgodzić się także z wywodami Sądu Okręgowego, które legły u podstaw ustalenia, że pozwany nie zdołał wykazać istnienia mienia dłużnika, które byłoby wystarczające do skutecznego zaspokojenia wierzytelności powoda, mimo iż od dnia 20.02.2014 r. dłużnikowi T. K. przysługuje ponownie udział we współwłasności przedmiotowej nieruchomości, tym razem na zasadzie rozszerzonej wspólności majątkowomałżeńskiej z pozwanym J. C.. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko, że przeprowadzenie skutecznej egzekucji z udziału dłużnika T. K. z nieruchomości w jej obecnym stanie prawnym byłoby niezwykle utrudnione. Zauważyć trzeba, że w przepisie art. 533 kc chodzi o wskazanie mienia dłużnika, z którego wierzyciel może uzyskać skuteczne zaspokojenie, a nie wskazanie jakiegokolwiek mienia dłużnika. Tego warunku w sprawie pozwany nie spełnił.

Chybiony okazał się zarzut naruszenia art. 187 § 1 pkt 1 kpc w zw. z art. 321 § 1 kpc . Sprecyzowanie w wyroku, że wierzytelność w wysokości 90.000 zł wraz z kosztami procesu w wysokości 6.200 zł i 2.700 zł, opisana w wyroku przysługuje powodowi w stosunku do T. K. nie stanowiło orzeczenia ponad żądanie, mimo iż dłużnik nie został w żądaniu pozwu imiennie określony.

Słuszny okazał się zarzut, że w sposób wadliwy została wskazana wierzytelność przysługująca powodowi wobec dłużnika T. K..

Nie ulega wątpliwości, że obejmuje ona kwotę 90.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 2.11.2008 r. wraz z kosztami procesu wynikającymi ze sprawy XII C 2493/09 ((...)).

Bezzasadnie powód domagał się udzielenia mu ochrony prawnej co do kosztów w wysokości 8.117 zł ustalonych w wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 24.09.2013 r. w sprawie XII C 2004/11 i w wysokości 2.700 zł ustalonych w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20.02.2014 r. w sprawie I ACa 1303/13 albowiem koszty te stanowiły zobowiązanie Ł. K. (występującego w charakterze pozwanego w opisanych sprawach) a nie zobowiązanie T. K..

W świetle powyższego Sąd Apelacyjny dokonał zmiany zaskarżonego wyroku w punkcie I w ten sposób, że z opisu wierzytelności przysługującej powodowi w stosunku do T. K. usunięto zapis „i w wysokości 8.117,00 zł ustalonych w wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 24 września 2013 roku w sprawie XII C 2004/11 oraz w wysokości 2.700,00 zł ustalone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20 lutego 2014 r. w sprawie I ACa 1303/13” i w tym zakresie powództwo oddalił. – art. 386 § 1 kpc

W pozostałym zakresie apelację jako bezzasadną oddalono. – art. 385 kpc

O kosztach procesu za instancje odwoławczą orzeczono na podstawie art. 98 i 108 § 1 kpc. W uwagi na to, że zaskarżony wyrok został poddany tylko niewielkiej korekcie kosztami tymi obciążono pozwanego w całości.

SSA R. Marchwicki SSA J. Geisler SSA M. Głowacka